

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 6. oktobra 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 117.

Ivan Mohorič:

Lepenka.

Naša izvozno-tarifna politika.

(Nadaljevanje.)

Za izvoz lesnega oglja obstoji izvozna tarifa 10 in znaša voznina na 100 km 660 para, na 200 km 1000 para in na 300 km 1295 para.

Papirna industrija.

Tem tarifam sledijo štiri izvozne tarife, ki se nanašajo na industrije, ki kemičnim in mehaničnim potom predelujejo les, to so papirna industrija, industrija strojnih izvlečkov in suha destilacija lesa. Izvozna tarifa 12, za papir se deli v tri skupine in velja od štirih postaj in sicer od Beograda, Zagreba, Medvoda in Zaloga do obmejnih prehodov. V prvo skupino spada pisemski, tiskarski papir, kartoni, kartonažni izdelki, ovojni papir in svileni papir, kakor tudi risarski in pisalni papir in se računa vozarina po ugodnosti tarifi 6., dočim velja v notranjem prometu razred II. Za 100 km znaša torej tovarnina za 10 ton blaga pri izvozu 1495 Din, dočim znaša v notranjem prometu 1680. Pri 200 km znaša tarif za izvoz 2545, dočim znaša v notranjem prometu 2895.

V drugo skupino spada rotacijski papir za časopise in se računa tovarnina za prevoz po ugodnostnem tarifu 17. ter znaša za 100 km 775 para, pri 200 km pa 1275, dočim znaša v notranjem prometu, kjer velja razred B na 100 km 820 in na 200 km 1400.

V tretjo skupino spada rastriran papir za note, poslovne knjige in razne druge tabelarične svrhe. Za te vrste papirja velja v notranjem prometu razred A, za izvoz pa ugodnostna tarifa 10. Razlika znaša pri 10 tonskem tovoru na 100 km 30 Din, pri 200 km pa 65 Din. Pogreška, ki je v sedanjih redakcijah tarife napravljena, je to, da niso v tarifo uvrščene Domžale, kjer se nahaja tovarna svilnatoga papirja, kakor tudi Zidanmost, kjer je v Račeh tovarna dokumentnega papirja.

Za lepenko iz lesne snovi velja od postaj Beograd, Medvode, Zagreb in Zalog za polvagonске tovore izvozna tarifa 12, za celovagonске tovore pa ugodnostna tarifa 18, dočim velja v notranjem prometu razred B. Razlika znaša pri celovagonskem tovoru na 100 km 65 Din na 10 ton. Nerazumljivo je, da se v to izvozno tarifo niso sprejele postaje, kjer se nahajajo velike tovarne lepenke, ki že desetletja izvažajo znatne množine svojih izdelkov v inozemstvo, kakor Tržič, Domžale, Mislinje in Št. Ilj za cršaško in sladkogorsko tovarno. Smatramo, da je treba to tarifo dopolniti, da pridejo vanjo vse postaje, v okrožju katerih se nahajajo tovarne za lepenko. Mimogrede bodi omenjeno, da naša industrija lepenke mnogo bolj potrebuje znižane izjemne tarife za notranji promet, kakor pa za izvoz, ker se nahajajo tovarne na sami periferiji države po 400 do 500 km oddaljene od svojih odjemalcev in vsled tega pri sedanjih nezadostnih carinskih zaščitah ne morejo vzdržati konkurence z ogromno razvito industrijo lepenke v inozemstvu.

Strojni izvleček.

Za tovarne strojnega ekstrakta je sestavljena izvozna tarifa 11., ki velja od 11 postaj, med tem v naši železniški direkciji za postajo Polzela-Braslovče in Sv. Lovrenc na Dravskem polju do obmejnih prehodov. Kakor vidimo, se torej v tej izvozni tarifi ne nahaja Sevnica, kjer se gradi nova tovarna strojnega izvlečka in bo treba doseči uvrstitev tudi te postaje v tarifo. Kritičen položaj industrije strojnih izvlečkov je notoričen. Tovarno v Polzeli je ubijalo do sedaj lomljenje tarif, kar ji je podraževalo dovoz surovin in izvoz izdelkov za 20 do 30%. Ta industrija je eminentna izvozna industrija, ki mera nad 90% svojih izdelkov plasirati v inozemstvo. V notranjem prometu se računa tovarnina pri celovagonskih tovorih po razredu B, v izvoznem prometu pa po ugodnosti tarifi 24. tako, da znaša razlika

pri 200 km in 15 tneh 580 Din ali ca. 42%. Upamo, da bo nov tarifni režim olajšal eksport, za katerega se je tudi v trgovinski pogodbi z Avstrijo doseglo carine prosti uvoz.

Obrtništvo v Sloveniji.

V uglednem zagrebškem Jugoslov. Lloydju je priobčil znani gospodarski publicist g. Jaša Grgašević, ki pripravlja večje delo o naši industriji in industrijski politiki in ki se, da upozna naše gospodarske razreme, sedaj mudi v Sloveniji, zelo simpatičen članek o našem obrtništvu, v katerem pravi:

Pred dnevi se je vršila v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani seja, na kateri se je obravnavalo vprašanje kredita, katerega daje Narodna banka obrtnikom. Ta gospodarska organizacija, ki dela zelo marljivo in z uspehom na polju pospeševanja obrtništva v Sloveniji, smatra, da dosedanja kredit v iznosu 5000 dinarjev za posameznega obrtnika, ni zadosten za obrtnika, da bi mogel kriti potrebe svoje obrti v času, ko ta kredit potrebuje, in je zato na konferenci sklenila, da se je zavzela, da se zviša tako kredit, določen od Narodne banke za vse obrtnike v Sloveniji, kakor tudi da se zviša posameznikom kredit od 5000 na 10.000 dinarjev.

Obrtništvo je v Sloveniji zelo dobro razvito, makar, da se tu in tam v nekaterih strokah čuti pritisk tovarniške proizvodnje. Toda tudi ne glede na to konkurenco obrtništvo zelo marljivo dela in to njegovo delo se mera podpirati, ker se z njim ustvarja podlaga za domačo industrijo in za delovno moč za industrijo v splošnem. Danes nahajamo v Sloveniji okoli 24.000 obrtnikov in okoli 250 obrtnih zadrug v mariborski in ljubljanski oblasti, katere imajo svoji Zvezi v mariborski in ljubljanski oblasti s sedežem v Mariboru in Ljubljani. Zadrug so kolektivne in strokovne. Razen teh zvez imajo gostilničarji, ki so včlanjeni pri 30 zadrugah, svoji posebni zvezi za mariborsko in ljub-

ljansko oblast. Njuni sedišči sta v Celju in Ljubljani.

Obrtne zadrug opravljajo funkcije, ki so odborniki ali nameščenci. Da bi se seznanilo te funkcionarje s vprašanji, ki interesirajo njih zadrug, in da bi jim bile jasne vse zakonske naredbe, ki se tičejo zadrug, je prišla Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na srečno idejo, da bi se naj priredilo informativne tečaje za funkcionarje teh zadrug. Predavatelji na vseh tečajih so sami tajniki zbornice, profesorji, strokovnjaki, direktor tehnične šole in zvezni načelnik. V tem mesecu je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredila tak trodnevni tečaj za Ljubljano. Ta tečaj je posečalo nad 50 funkcionarjev in odbornikov posameznih zadrug; tečaj je dosegel zelo lep uspeh. Na tečaju se je razpravljalo o raznih zakonih in uredbah, carinskih tarifih, socialnih vprašanjih, knjigovodstvu, korespondenci. Drugi enak tečaj je bil od 28. do 30. septembra v Mariboru.

Taki tečaji so zelo koristni in služijo, da jim zbornica, ki je prišla sama po svoji inicijativi do ideje, da jih priredi, posveti v bodoče še večjo pozornost in da jim omogoči daljše trajanje, da bi se moglo pri predavanju obravnavati več predmetov. Država s svoje strani bi morala podpirati to akcijo ljubljanske zbornice in ji omogočiti, da prireja take tečaje tudi v drugih mestih, ne samo po centrih. Zbornica, ki je reorganizirala svoje delovanje tako, da bo porazdeljeno v trgovsko, industrijsko in obrtniško akcijo, bo v stanju, da bo vzporedno korakala z razvojem obrti, trgovine in industrije v svojem področju in da bo delovala v vseh smerih, kakor bodo to zahtevale potrebe posameznih gospodarskih strok. Točno informirana o delovanju tako v obrtništvu, kakor tudi v industriji in trgovini, bo najmerodajnejši svetovalec za obrtniško, industrijsko in trgovinsko politiko v svojem področju. Obrtniška, trgovska in industrijska politika se ne dajo

LISTEK.

Dr. Rudolf Andrejka:

K zgodovini tujskega prometa.

(Nadaljevanje.)

Ob priliki kongresa slovanskih časnikarjev, ki se je vršil od 7. do 10. septembra 1908 v Ljubljani, priredi Zveza svojo prvo razstavo v »Mestnem domu« ter napolni celo velikansko dvorano z mičnimi in okusno razporejenimi slikami, fotografijami, prospekti, kipi, vitrinami, služečimi za propagando lepote in zanimivosti naše zemlje. Slovanski časnikarji presenečeni pošiljajo navdušene članke v svoje liste: posledica velik naval Čehov, a tudi Poljakov in Srbov v naše kraje, od katerih postane Jezersko prava češka poletna kolonija.

V istem letu povzročijo »Zveza« z velikimi stroški posebno številko »Krajin« tedaj zelo razširjenega tujkoprometnega lista »Reise- und Bäderzeitung« v Draždanih s številnimi, dobrimi posnetki vseh večjih kranjskih letovišč in kopalnišč, pa tudi Ljubljane in Postojnske jame.

V notranjem življenju Zveze je omeniti spremembo pravil, ki se je prvič izvršila že l. 1917. (odlok predsedstva deželne vlade za Kranjsko z dne 20. mar-

ca 1907, št. 1143. pr.) in v drugič l. 1908 (akt predsedstva dež. vlade z dne 29. oktobra 1908, št. 5299. pr.).

Leta 1909 nadaljuje in poglablja Zveza prejšnje leto započete akcije. Posebno pozornost in delovanje posveča Bohinju. Zimski sport se poživi s prireditvijo posebnih zimskosportnih vlakov z znižano voznino, prometno društvo v Bohinjski Bistrici pod vodstvom župnika Iv. Pibra in s pomočjo odbornikov J. Ravhekarja in A. Mencingerja poskrbi za udobnost sportnikov z dobro urejeno restavracijo ob sankališču, ki jo vodi Ravhekar; za poletne goste v Boh. Bistrici se prične graditi park in kopalnišče »Danica« ob Savi. Ker ni bilo dotodaj v Boh. Bistrici večjega hotela, ki bi zadostoval mnogobrojnemu obisku in razvijanejšim zahtevam, osnuje »Zveza« hotelsko delniško družbo »Triglav« s sedežem v Ljubljani, ki nakupi od državne železniške uprave za časa gradbe bohinjske železnice zgrajene večje objekte ter jih preuredi v veliki hotel »Triglav« z dependanco in vilo »Bogomilo«. Ustanovni občni zbor te družbe se vrši dne 26. septembra 1909 v Boh. Bistrici. Za prvega podpredsednika se izvoli U. pl. Trnkoczy, pa podpredsednika dr. Vinko Gregorič, v upravni svet pa med drugimi dr. V. Krisper, dr. Pretner iz Trsta in dr. Jos. Tomišček kot zastopnik SPD.

Zveza izda krasotni album Kranjske z 22 umetniškimi fotografijami v velikem

oktavnem formatu z besedilom v treh jezikih.

Za razvoj domačega hotelirstva in gostilničarstva poskrbi Zveza v tem letu že samostojno s prireditvijo prvega kuharskega tečaja v Narodnem domu v Ljubljani od 7. januarja do 4. februarja 1909, v katerega se sprejemajo le soproge in hčere domačih gostilničarjev in hotelirjev. Za ta tečaj si osigura Zveza po posredovanju dunajske gostilničarske zadrug prvovrstnega kuharskega šefa in strokovnjaka v serviranju. Poleg teh predmetov so še predavali: K. Govekar, ravnatelj hotela Union, o knjigovodstvu, dr. Mavricij Rus o hotelski higijeni, dr. Krisper o tujskem prometu, pedagoško in administrativno vodstvo pa je bilo poverjeno zvezinemu tajniku g. Fr. Gärtnerju-Gorazdu.

Priglasili k temu tečaju so bili tako številni, da se je mogla sprejeti komaj tretjina vseh priglašenk. Zato se je vršil že istega leta in sicer od 15. novembra do 18. decembra drugi kuharski tečaj, ki ga pa je priredila že novoustanovljena »Gostilničarska zadruga v Ljubljani« in to izključno z domačimi učnimi močmi. Kuharstvo je vodil g. Jan Fiala, sedanji imetnik kavarne in bara »Emona«, servirni pouk pa g. Ivan Kenda, ki je bil baš to leto na dunajski strokovni gostilničarski šoli položil izpit za učitelja serviranja.

Pod vodstvom g. I. Kende je prire-

dila Gostilničarska Zadruga še več teh priljubljenih tečajev, tako n. pr. l. 1910 na Bledu, l. 1911 v Kamniku. Ti kuharski tečaji, predhodniki današnje gostilničarske šole, so naše hotelirstvo in gostilničarstvo, posebno ono srednjih obratov zelo povzdignili in blagodejno vplivali posebno na higijeno v gostilničarstvu (snažnost sob, prtov, opreme, priborov), pa tudi zunanje obnašanje strežnega osebja. Še bolj je to storila l. 1912 v založbi »Gostilničarskega Vestnika« izšla knjiga »Nauk o serviranju«, ki jo je priredil po prof. Hessu g. Alfons Mencinger in ki je do danes ostala prva in najboljša slovenska knjiga, ki jo imamo na tem polju.

V notranjem življenju Zveze se vrši to leto sprememba v vodstvu. Na mesto Ubalda pl. Trnkoczyja, ki se radi zaposlenosti pri mestni hranilnici ljubljanski umakne od predsedstva, se izvoli kot predsednik prof. Fran Orožen, ki vodi »Zvezo« do l. 1911. Ob strani mu stoji kot agilni odborniki dr. Papež (podpredsednik) dr. Krisper, dr. Murnik, kanonik št. Sušnik, župan blejski Peter nel itd.

To leto izstopi tudi zvezin tajnik Fr. Gorazd, ker mu stanovske dolžnosti mestnega učitelja niso več puščale toliko časa, da bi mogel sodelovati pri Zvezi. Njegovo mesto prevzame tedanji ravnatelj hotelske delniške družbe Union, g. Karel Govekar. (Dalje sledi.)

ločiti, ker morajo soglašati v interesu narodnega gospodarstva v splošnem tudi, ako se da to soglasnost težko doseči. Posamezne gospodarske stroke morejo in morajo imeti svoje posebne organizacije, ki naj štijo njih črte — da se tako izrazim — interese, toda obstojati mora tudi gospodarska centrala, ki naj se briga za vse te gospodarske stroke, kot sestavne dele ene same celote in za to so sedaj najugodnejše zbornice. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je skušala pričeti to delovanje in prvo njeno delo v okviru tega delovanja je rodilo uspehe. Ti tečaji in delovanje zborničnih funkcionarjev v Mariboru in Celju odgovarjajo popolnoma potrebam trgovskih in obrtniških krogov in so v popolnem soglasju z njih ožjimi strokovnimi združenji.

Poleg obligatornih obrtnih organizacij obstojajo v Sloveniji tudi prostovoljna obrtna društva, katera nahajamo tudi izven Ljubljane, Maribora in Celja. Ta društva imajo svojo zvezo, ki bo imela svoj letni občni zbor dne 4. oktobra v Trbovljah.

Obrt se je začela v Sloveniji zelo rano razvijati in njene sledove najdemo v najstarejših časih. Že daleč je doba, v kateri so bili Kropa, Bohinj, Javornik, Jesenice in Kranj znani po svojih železarskih izdelkih, a Ljubljana, Tržič, Kranj, Vrhnika, Kamnik radi predelovanja kože, Kočevje, Zagorje, Hrasnik radi stekla, Ribnica, Kamnik radi keramike, Domžale po svojih klobukih iz klobučevine, Slovenjgradec, Maribor, Celje, Kranj radi lesnih izdelkov itd. — V teh krajih, kjer se je razvijalo primitivno obrtništvo, ki je doseglo v mnogih strokah (puškarstvo, nakiti, keramika) popolno močrstvo stopnjo, se dvigajo danes dimniki velikih industrijskih podjetij, ki so potom investicij tujega kapitala v tej lepi pokrajini že po letu 1846 začela znatno pritiškati obrt, toda njega današnji položaj dokazuje, da ga niso mogla udušiti niti v onih strokah, v katerih mora tovarniška industrija uničiti mali obrt. Ta narod, obdan od vseh krajev z gozdovi in gorami, se ni mogel razen s samo majhnim odstotkom posvetiti poljedelstvu, ostal je navezan na obrt in tu je pokazal, da je priden in sposoben delavec. In to stroko moramo smatrati kot osnovo za našo industrijo in zato jo moramo podpirati povsod, a zlasti v Sloveniji, ker Slovenca ne moremo po zakonu njegove prirode preustrojiti v poljedelca. Zato bi morali pristojni faktorji ugoditi minimalnim potrebam slovenskih obrtnikov. Imeli smo priliko videti, kako se tu dvigajo ti mali obrtniki do tovarnarjev in kako postanejo zelo dobri podjetniki in lastniki industrijskih podjetij, služeč za primer drugim — ustvarjajoč našo industrijo po potih one, katera je prišla v našo pokrajino iz tujine in glede katere nismo imeli po osvoboditvi dovolj moči, da bi jo nacionalizirali.

F. M.:

Novost pri izterjevanju davkov.

Ob priliki ukinjenja davčnih plačilnih nalogov je finančna delegacija v Ljubljani uvedla takozvane opozorilne polcizne, ki so se dostavljale pred dospelostjo davkov in imele namen, da omogočijo davkoplačevalcem pregled davčnih predpisov. Ako davkoplačevalec ni plačal v plačilo dospela davka tekom 14 dni po dospelosti, se mu je izročila nova poštna položnica, ki je bila opremljena z besedilom, da velja za opomin, to je za prvo stopnjo izterjevalnega postopanja, za katero je hkratu zapadla v plačilo opominarina.

Davki dospavajo v plačilo dne 1. februarja, 1. maja, 1. avgusta in 1. novembra vsakega leta in se prisilno izterjajo, ako se ne plačajo v 14. dneh po dospelosti. Finančna delegacija si je hotela postopanje za izterjevanje davkov izenostaviti in je pred kratkim odredila:

1. Da morajo davčni uradi odpremiti opozorilne čekovne položnice vsako četrtletje in sicer najkasneje do dne 20. januarja, 20. aprila, 20. julija in 20. oktobra.

2. Da velja opozorilna položnica hkrati za opomin, ako bi davkoplačevalec v 14 dneh po dospelosti neposrednih davkov ne poravnal svojih davčnih obveznosti. Zato se morajo opozorilne položnice na zadnji strani opremiti s sledečo opombo: »Opozorilna čekovna položnica velja za izvršen opomin, če bi do 15. (februarja, maja, avgusta, novembra) t. l. ne bila poravnana izkazana v plačilo dospela vsota. Opominski stroški znašajo 4 pare od vsakega dinarja zaostanka. Ako bi ne bil zaostanek 14 dni po tem roku plačan, se izvrši rubež.

3. Na sedežu davčnega urada dostavlja čekovne položnice strankam davčni izvrševalec oziroma sluga proti potrdilu prejema na vročilni polji. Drugod pa opravljajo ta posel počte po svojih ljudeh, isto tako proti potrdilu prejema. V krajih, ki leže v območju pomožnih počt, ali v krajih, iz katerih prihajajo stranke po svoje pošiljke same na počto, obveste počte naslovnike o dohodu opozorilnih položnic z »obvestilom in dostavnico.« Tem strankam ni treba, da bi potrjevale prejem v vročilni polji, ampak zadostuje predpisano »obvestilo in dostavnica«, ki se priloži vročilni polji.

Odredba je za interese slovenskih davkoplačevalcev tako važno, da bi smeli upravičeno zahtevati, da jo finančna uprava vsaj naknadno razglasi ne le v Uradnem listu, ampak tudi po vseh občinah.

Na to novost opozarjamo gospodarske sloje, da se obvarujejo škode, katera jim nastane z zaračunavanjem izredno visoke opominarine, ako pravčasno ne izpolnijo svojih davčnih obveznosti. Uveljavljena novotarija bo za veliko večino davkoplačevalcev le past, na katero bodo naselili v masah, ako ne predre do zadnjega kota naše domovine, na kak način hoče finančna uprava od sedaj naprej vročati davčne opomine.

V meritornem oziru smatramo, da je finančna delegacija šla v stremljenju po izenestavljenju izterjevalnega postopanja odločno predalet, ker opozorilna položnica, pa naj bo opremljena še s takimi klavzulami, nikdar ne more nadomestiti opomina, kateri se mora po predpisih vročiti še le, ako davkoplačevalec ne plača svojih davčnih zaostankov v 14 dneh po dospelosti. Le za tak opomin bi si smela finančna uprava zaračunati opominarino v znesku 4 par za vsak polni dinar terjane vsote. Opozorilna položnica nadomestuje samo davčni plačilni nalog, pa ničesar drugega, najmanj pa opomin, ki je tako drag, da smo davkoplačevalci v Sloveniji pač upravičeni zahtevati, da se nam dostavi še le takrat, kadar dejansko nastopi možnost prisilnega izterjevanja.

Nikakor se pri presojevanju položaja, kakoršnega ustvarjajo novi ukrepi, ne sme tudi prezreti, da je opomin prva stopnja prisilnega izterjevanja in da se torej ne sme in ne more izvršiti, predno ne nastopi možnost prisilnega izterjevanja, ker dosežanji predpisi ne poznajo pogojnega opomina.

Trgovina.

Trgovski stiki s Francijo. Večja francoska banka želi stopiti v stike z našimi eksporterji. Naslov je interesentom na razpolago v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

Naša trgovska pogodba z Avstrijo. — Tarifni del naše trgovske pogodbe z Avstrijo je stopil v veljavo dne 16. septembra 1925. S to pogodbo se izpremeni nad 460 postavk carinske tarife. Urad za zunanjo trgovino na Dunaju (Wien I. Stubenring 10 — Aussenhandelsdienst) je izdal našo carinsko tarifo z vsemi izpremembami, ki so nastale vsled trgovske pogodbe z Avstrijo in Italijo v nemškem

jeziku. Na to izdajo vpozarjamo one, ki potrebujejo carinsko tarifo v nemškem jeziku.

Naša zunanja trgovina v prvem polletju 1925. Po statističnem pregledu naše zunanje trgovine, ki ga je ravnokar izdalo ministrstvo financ, je bilo razmerje uvoza in izvoza v naši državi v prvi polovici leta 1924 sledeče:

Uvoz iz	vrednost v Din	%
Italije	963,910.441	20.94
Češkoslovaške	818,596.017	17.78
Avstrije	793,800.762	17.25
Angleške	440,171.088	9.56
Nemčije	421,358.793	9.15
Madžarske	238,937.660	5.19
Zedinjenih držav	192,354.121	4.18
Romunije	153,144.005	3.33
Francije	144,108.780	3.13
Grške	137,363.735	2.98
ostalih držav	299,100.161	6.51
Skupaj	4.602,941.563	100.—

Izvoz v	vrednost v Din	%
Italijo	1.175,002.519	26.07
Avstrijo	784,366.987	17.41
Romunijo	634,165.236	14.07
Češkoslovaško	438,764.794	9.74
Grško	398,340.554	8.84
Madžarsko	250,900.778	5.77
Nemčijo	255,645.421	5.67
Švico	188,868.637	4.19
Francijo	98,528.902	2.19
Bolgarijo	64,752.864	1.44
vse druge države	298,149.382	6.61
Skupaj	4.506,486.074	100.—

Kretanje razmerja vrednosti izvoza proti vrednosti uvoza v prvem polletju 1924 in 1925:

meseci	1924 %	1925 %
januar	104.0	107.5
februar	100.5	97.7
marec	116.1	115.2
april	115.0	79.9
maj	117.2	109.3
junij	103.2	81.4

Naša nova pomorska trgovska zastava. Po naredbi pomorske direkcije v Splitu morajo trgovski brodi odslej nositi novo pomorsko zastavo, na kateri se ima na belem polju modro-belo-rdeče trobojnice pristaviti znak dveh navskrižnih sider v modri barvi.

Pred podpisom trgovske pogodbe med Nemčijo in Rusijo. Ministrski svet je v splošnem odobril besedilo rusko-nemške trgovske pogodbe. Pogodba se bo podpisala v kratkem. To bo prva podrobno izdelana trgovska pogodba sovjetske vlade z drugo državo.

Nakup neparabnih električnih žarnic. Ekonomsko odelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 6. oktobra 1925 pismene ponudbe za nakup 1140 komadov neparabnih električnih žarnic. Pogoji se nahajajo v vprašalniku pri Ekonomskem odelenju direkcije državnih železnic v Ljubljani.

Suhe gobe. Za nabavo suhih gob se zanima neka tvrdka v Trstu. Njen natančnejši naslov je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo interesentom na razpolago.

Vpisi v trgovski register. Vpisale so se nastopne firme: Dungit-tovarna, družba z o. z., Ljubljana, Express-automobili, motocikli, kolesa, družba z o. z., Ljubljana; Tovarna kovinskih izdelkov Emil Lajovic, Ljubljana.

Izbrisali sta se nastopni firmi: Medić & Keršman, Kamnik in »Tornamide Paper & Co., Ljubljana.

Konkurzni oklic. Razglašen je bil konkurz: 1. o imovini Mateja Zorka, trgovca v St. Jurju ob juž. žel. Prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Celju v sobi št. 2 dne 17. okt. 1925 ob 9. uri. Oglasitveni rok do dne 10. nov. 1925. — 2. o imovini Leopolda Trobevška, trgovca na Blanci pri Sevnici. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Sevnici dne 24. oktobra 1925 ob 9. uri. Oglasitveni rok do dne 10. novembra 1925. — 3. o imovini Marije Wračkove, hišne posestnice in trgovke v Pobrežju, Cesta na Brezje 82. Prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Mariboru v sobi št. 83 dne 12. oktobra 1925 ob 9. uri. Oglasitveni rok do dne 5. novembra 1925.

Industrija.

Zaposlitev inozemskih delavcev. Minister za socialno politiko je po anketi, ki se je glede zaposlitve inozemskih delavcev vršila dne 28. septembra, razposlal na velike župane sledečo odredbo: »Ministrstvo je zabranilo nekaterim delavcem zaposlitev v naši državi in o tem obvestilo policijo, da jih odpravi preko meje. V kolikor bi taki delavci s svojimi legitimacijami ali z drugimi verodostojnimi listinami dokazali, da so bili zaposleni v naši državi pred 14. junijem 1922, odnosno pred uveljavljenjem zakona o zaščiti delavcev, preklicujem odloke o zabranu zaposlitve in preklicujem naročilo, da se jih odpravi preko meje, ako nimajo za to naročila svojega resortnega ministra. Takim delavcem bo ministrstvo naknadno dovolilo zaposlitev v naši državi.

Osnavljanje novih industrijskih podjetij v Italiji. V zadnjem času se v Italiji v velikem številu osnabljuje nova industrijska podjetja. V avgustu t. l. se je osnovalo 177 novih industrijskih podjetij z osnovno glavnico 100 milijonov lir. Poleg tega je 116 podjetij povišalo osnovno glavnico za približno 275 milijonov lir.

Novo naprave za produkcijo lesnega oglja. Tvrdka C. Delhommeau-Cléré (Indre-et-Loire), Francija, izdeluje posebne so zelo praktične, se dajo lahko prenašati zelo praktično, se dajo lahko prenašati. Z njimi se dajo izkoristiti tudi najmanjši lesni odpadki.

Denarstvo.

Novo menične golice. Finančni minister je odredil, da se dajo v promet menične golice tudi za vsote preko 500.000 dinarjev in sicer za 500.000 do 750.000 dinarjev po 1010 Din in za vsote od 750 tisoč do 1 milijon dinarjev po 1260 Din.

Znižanje obrestne mere za vloge v Zagrebu. Zagrebški denarni zavodi so izza dne 1. oktobra t. l. sporazumno znižali obrestno mero za vloge in za terjatve za 1/2 %, to je na 4 1/2 %. Trgovski krogi to odredbo ostro kritizirajo, ker se ni sočasno v isteni razmerju znižala obrestna mera za pasiva.

Obtok bankovcev Narodne banke. — Narodna banka je imela po stanju dne 22. sept. t. l. za 6088.2 milj. dinarjev bankovcev v obtoku. Obtok se je izza dne 15. septembra t. l. znižal za 36.5 milijonov dinarjev.

Italijanski aggio. Italijansko-finančno ministrstvo je določilo, da se ima računati za carinska plačila pri uvozu v Italijo od 28. septembra do 4. oktobra t. l. aggio v iznosu 473 (100 lir nominalne carine in 373 lir tečajnega dodatka).

Carina.

Uradne ure na Ljubljanski carinarnici. Upravnik carinarnice v Ljubljani je sporočil Zbornici za trgovino, obrt in industrijo, da bodo uradne ure pri carinarnici izza 1. oktobra t. l. do konca meseca marca: od 8. do 12. ure predpoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Carinski prejemki v prvi desetini meseca septembra t. l. Naše carinarnice so pobrale v prvi desetini tekočega meseca 76.573.872 Din carine. Največ so pobrale carinarnice v Beogradu (Sava) 10 milijonov 745.372 Din, v Beogradu (žel. postaja) 11.137.328 Din, v Zagrebu 10 milijonov 929.832 Din, v Ljubljani 4.989.263 Din, v Novem Sadu 3.903.998 Din, v Dubrovniku 3.770.641 Din, v Subotici 3 milijone 566.034 Din, v Mariboru 3.255.856 Din, v Skoplju 2.708.126 Din, v Zagrebu (pošta) 2.480.135 Din in v Sarajevu 2 milijona 99.384 Din. Od ostalih carinarnic v Sloveniji sta pobrali največ carinarnici na Jesenicah (838.410 Din) in na Raketu (188.252 Din). — V zadnji desetini meseca avgusta t. l. se je pobralo samo 64.458.279 Din, pobralo se je torej v prvi desetini t. m. za približno 12 milijonov dinarjev več.

Promet.

Razdelitev bivšega avstro-ogrškega železniškega parka. Dne 6. t. m. se prične v Parizu konferenca zastopnikov nasledstvenih držav ter Avstrije in Madžarske, na kateri se ima preceniti železniški park, ki so ga prevzele nasledstvene države. V smislu člena 318. saintgermain-ske pogodbe je bila Avstro-Ogrska dolžna odstopiti svoj železniški park nasledstvenim državam po obsežnosti njihovega železniškega omrežja. Reparacijska komisija je razdelila meseca maja 1924 lokomotive in vagona ter je Jugoslavija

dobila med drugim tudi dvorni vlak bivšega avstrijskega cesarja. Na konferenci v Parizu se ima sedaj ugotoviti vrednost železniškega parka, ki so ga prevzele posamezne države. Jugoslavijo bodo zastopali trije strokovnjaki.

Slabo pokriti vagoni. Vsled številnih pritožb trgovskih krogov, ki odpremljajo blago v državnih vagonih, je prometno ministrstvo naročilo vsem postajenateljnikom, naj ne odkazujejo vagonov, ki imajo slabo streho, za odpremo blaga, kateremu moča škoduje. Trgovci naj z organi železniške uprave pregledajo vagon in z lastnoročnim podpisom potrjuje, da je vagon v dobrem stanju. S tem si hoče prometno ministrstvo obraniti odgovornosti za blago in upa, da bo ubranilo tudi trgovce vsake škode.

Podržavljenje brodarkega sindikata. Prometni minister ing. Radojević je pred kratkim podal časnikarjem izjavo o podržavljenju brodarkega sindikata. Po njegovi izjavi je postalo to vprašanje jako aktuelno. Ožja komisija, ki je imela nalogo, da ugotovi položaj sindikata in izdelava konkretne predloge, je predlagala, da prevzame država sindikat s širo avtonomijo na komercialni podlagi. Nadalje delo se je poverilo širši komisiji, ki je imela nalogo, da ugotovi možnost prevzema sindikata od strani države. Prometni minister je izjavil, da mu je komisija stavila tri predloge. Od teh bo upošteval onega, ki predvideva prevzem sindikata s 1. januarjem 1926 v državno režijo, a tudi ta prevzem naj se ne bi izvršil končnojavno.

Gibanje parorbov. Paroplovna družba »Oceania« poroča: »Mray« nadaljeval 26. septembra iz Carigrada za Alžir, Anverso in Rotterdam; »Jadera« odpotoval 26. septembra iz Tyne za Trst; »Zora« odpotoval 2. t. m. iz Reke v Split, Šibenik, Sušak, Trst, nato na progi Las Palmas; »Sava« prispel 1. t. m. v Las Palmas, nadaljeval bo v Casablanko, Mogador, Rabat, Oran, Marsiljo, Genova, Trst in Reko; »Kosterna« odpotoval 1. t. m. iz Gruža za Malto, Palermo, Termini, Genova, Marsiljo, Barcelono, Oran, Malago, Casablanko, Mogador, Mazagan, Teneriffe in Las-Palmas; »Sud« odpotoval 25. septembra iz Huelve za Anverso, nato za Melhil in Trst; »Morava« na progi Jadransko—Egejsko morje; »Vladimir« na progi Jadransko—Egejsko morje; »Diamant« na progi Jadransko—Egejsko—Crno morje.

Uvoz, izvoz.

Českoslovaški izvoz v avgustu. Českoslovaški statistični urad objavlja podatke o českim izvozu v avgustu. Izvozilo se je 871.081 ton in 547.952 komadov v skupni vrednosti 1.338.309.430 Kč napram 925.361 tonam in 728.132 komadom v vrednosti 1.111.007.852 Kč v istem mesecu lanskega leta. V prvih osmih mesecih t. l. je bilo izvoženega blaga v vrednosti 11.735.201.068 Kč napram 10 milijardam 254.559.287 Kč v isti perijodi lanskega leta. Napram mesecu juliju izkazuje izvoz nazadovanje za 129 milj. Kč. V letošnjih osmih mesecih pa presega izvoz enega iz prvih 8 mesecev lanskega leta za 1.481 Kč. Po vrsti blaga se je izvozilo v letošnjem avgustu v tisočih Kč sladkorja 92.786, žita in mlevskih izdelkov 30.911, sadja in zelenjave 17.986, anim. proizvodov 17.089, lesa, premoga in šote 141.224, mineralij 14.441, bombaževine in blaga 286.788, konoplje, lana itd 40.891, volne in blaga 163.984, svile in blaga 33.946, konfekcije 33.132, papirja 26.605, usnja 50.978, lesnih izdelkov 23.148, stekla 93.890, lončevine 33 tisoč 401, železa 82.125, neplemenitih kovin 19.936, strojev in aparatov 36.760, kemikalij 11.436. Glavne izvozne države so bile Nemčija (314.659.079 Kč), Avstrija (229.188.169), Ogrska (96.429.904), Vel. Britanija (92.408.364), Jugoslavija (70.020.446), t. j. 5-23% od vsega napram 5-66% v lanskem letu. Slede Rumunija, Poljska, Združene države, Italija, Švica, Rusija, Nizozemska, Francoska, Egipt, Belgija. Največji porast zaznamuje tekstilna industrija, njej pa sledi usnjarska industrija.

Za izvoznike v Francijo. Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu je prejela od Alžaško-lorenskega železnice v Strasburgu naznanilo, da ni potrebno, da bi se moralo fakture, ki se tičejo predmetov, ki se uvažajo v Francijo, vidirati s strani francoskega konzulata ali s strani lokalnih oblastev na kraju pošiljalca, nasprotno pa morajo biti fakture, ki se predložijo pri uvozu v Francijo glede blaga, ki se carini ad valorem, vidirane s strani konzulata in opremljene s predpisano kolektivno.

Iz naših organizacij.

V. redna Glavna skupščina Zveze industrijev za poslovni leti 1924 in 1925, ki se vrši v sredo dne 14. oktobra 1925 ob 15. uri popoldne v dvorani Mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevni red: 1. Odobritev zapisnika IV. redne Glavne skupščine od 28. oktobra 1923. 2. Poročilo o poslovanju Zveze industrijev v poslovnih letih 1924 in 1925. 3. Računski zaključek za poslovni leti 1923 in 1924

in proračun za leto 1925. 4. Volitev v Odbor Zveze industrijev. Volitev računskih preglednikov. 5. Davčne zadeve. — Carinske zadeve. — Železniške zadeve. — 6. Socijalna zakonodaja in socijalno zavarovanje. 7. Samostalni predlogi. 8. Slučajnosti. Na glavno skupščino so vabljena vsa pristojna oblastva ljubljanske in mariborske oblasti, kakor tudi zastopniki ostalih gospodarskih korporacij v Sloveniji, Zemaljski savez industrijalaca v Zagrebu in Centrala industrijskih korporacij v Beogradu.

Učni tečajji Trgovskega društva Merkur se otvorijo okoli 15. oktobra. Prijave sprejema društvena pisarna (Gradišče 17/I.) od 6. do 7. ure zvečer do najkasneje 8. oktobra. — Odbor.

RAZNO.

Volitve v obrtno in vzkljeno sodišče v Ljubljani se vrše dne 18. in 20. oktobra 1925 in sicer volijo: a) **I. volilni razred delodajalcev, oziroma podjetnikov** v torek, dne 20. oktobra 1925 od 8. ure zjutraj do 13. ure popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata, soba štey. 22 na Mestnem trgu; b) **II. volilni razred delavcev, oziroma delojemalcev** v nedeljo dne 10. oktobra 1925 od 8. ure zjutraj do 13. ure popoldne v veliki dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu, kakor je označeno na volilnih izkaznicah, katerih bodo prejeli vsi vpisani volilni upravičenci v prihodnjih dneh dostavljene v svoje obrate. **Voliti se smejo samo osebe, ki so vpisane v volilnem imeniku.**

Ninčič o zvezi balkanskih držav. »Slobozna reč« objavlja sledečo izjavo jugoslovskega zunanjega ministra dr. Ninčiča pred njegovim odhodom iz Zeneve: »Moje osebno mnenje je, da je zveza balkanskih držav boljša, kakor kaka razsodiščna pogodba brez jamstev in sankcij. Smatram pa, da je še prezgodaj, da bi se razmotrivalo o sklenitvi take zveze. Bodočnost pripada pogodbam, začasno pa mramo ustvariti atmosfero, ki bo ugodna za sklenitev takih pogodb. Splošna balkanska pogodba brez Bolgarske bi ne imela nobenega smisla.«

Socijalistični agrarni program. Socijalni demokratje v Avstriji so pred kratkim izdelali in objavili svoj agrarni program, ki ima namen, da pridobe za svoja načela tudi prebivalstvo na deželi. Program se deli na tri dele. Prvi del se peča s pospeševanjem poljedelstva, drugi del s proletarizmom na deželi, tretji del pa s prehodnimi določbami, ki naj vodijo prebivalstvo do popolnega socijalističnega družabnega reda. V podrobnostih zahtevajo, da se proglasi izvoz in uvoz žita za državni monopol, da se pocieni kredit, odpravijo lovske pravice, ukine zemljiške davke in cerkvene dajatve itd. Veleposestva naj se socijalizirajo in preidejo v posest države. — Socijalni demokrati dosedaj kljub vsem programom, ki naj privabijo kmečko prebivalstvo v svoj tabfor, niso prodrli na deželi. Dvomljivo je tudi, ako bo omenjeni program, ki naj uvede razredni boj na deželi, imel kaj uspeha.

Monopol tobaka v našem državnem proračunu. V našem državnem proračunu ima tobak važno vlogo. Dohodki iz tega monopola so znašali v l. 1920.: 420

milj., v l. 1921.: 369 milj., v l. 1922.: 519 milj., v l. 1923.: 1052 milj. in v l. 1924.: 1124 milj. dinarjev. V zadnjem letu so ti prejemki dosegli 14% celokupnih državnih prejemkov. Dani so vsi pogoji, da se ti dohodki še povečajo s tem, da se kvaliteta še izboljša, deloma s smotrnim gojenjem, deloma z boljšim predelovanjem.

Proračun mestne občine beogradske za leto 1926. je izdelan in predvideva za to leto 138 milj. dinarjev stroškov.

Sladkanje letošnjega vinskega mošta v mariborski oblasti. Veliki župan mariborske oblasti je pred kratkim izdal naredbo, s katero dovoljuje vinskim producentom prosto in splošno sladkanje letošnjih vinskih moštov in sicer z 2% do 4% (2 do 4 kg na 100 l) mošta navadnih grozdnih vrst, ki imajo izpod 14%, in onih finejših vrst, ki imajo izpod 17% sladkorja. Sladkor, ki se porablja v ta namen, mora biti popolnoma čist brez vsakih primesi. Topiti se ne sme v vodi, ampak v vinskem moštu. Mošt naj se po možnosti sladka v kipečem stanju.

Vodič za Lyonski velesejm. Uprava Lyonskega velesejma pošlje vsem na zahtevo brezplačno novi vodič lyonskega velesejma za leto 1926. (l. do 14. marca). Pisati: Foire Internationale de Lyon, Lyon, Hotel De Ville.

Državna borza dela v Mariboru. Od 27. septembra do 3. oktobra t. l. je bilo pri tej borzi 135 prostih mest prijavljenih, 226 oseb je iskalo službo, v 62 slučajih je borza posredovala uspešno; od 1. januarja do 3. oktobra pa je bilo 5586 praznih mest prijavljenih, 8049 oseb je iskalo službo, v 2304 slučajih je borza posredovala uspešno in 588 oseb je odpotovalo.

Pohišstvo za opremo novega oficirskega doma v Skoplju. V kratkem se bo razpisalo javno licitacijo za oddajo dela za opremo velike dvorane, nadalje restavracije, kavarne, zabavne dvorane s saloni, čitalnice, knjižnice, zabavne igralnice ter treh sprejemnih sob za Njegovo Veličanstvo kralja ob priliki njegovega prihoda v Skoplje. Pohišstvo bo moralo biti umetniško izdelano in se bo žrtvovalo za to velike zneske. Predno pa bo razglašena ta javna licitacija in da bi ne bilo treba oddati tega naročila v izvršitev kaki inozemski tvrdki, se opozarja na to domače tvrdke in se želi zvedeti za naslove onih tvrdk, ki bi se eventualno zanimale za to dobavo. Interesenti

naj naznanijo svoj naslov ter naj obenem pošljejo svoje kataloge ali načrte neposredno komandi III. armijske oblasti, intendaturā, v Skoplju.

Zivina v Jugoslaviji. Pred začetkom svetovne vojne, l. 1914, je bilo v mejah sedanje Jugoslavije toliko živine: Goveda 6.277.000, konj 1.551.000, prašičev 5.234.000, ovac 11.570.000. — **Leta 1920** je bilo število to-le (prištete so še druge vrste): Govedo 4.752.000, bivoli 53.000, konji 1.058.000, mule 18.000, osli 83.000, prašiči 3.269.000, ovce 6.750.000, koze 2.368.000, perutnina 15.121.000, panji 389.000. — **Leto 1924** je pa izkazalo sledeče številke: Govedo 3.768.000, konji 1.041.000, prašiči 2.460.000, ovce 7.596 tisoč, osli 90.000, mule 14.000, bivoli 29 tisoč, koze 1.718.000, panji 572.000, perutnina ca. 15.000.000. — Torej gremo v glavnih panogah pošteno nazaj. V Sloveniji so našli lani 376.600 glav goveda, 52.300 konj, 289.700 prašičev, 57.000 ovac, 5700 koz, 61.800 panjev. O drugih delih države bomo pa še poročali.

Najnoviji broj »Bankarstva« izašao je, i imade slijedeći sadržaj: Ljubomir St. Kosier: Kreditni problem Srednje Evrope; Dr. Miloslav Stojadinović: Privredno-socijalni momenti u finansijskoj politici; Ing. Konstantin Čutuković: Pokretne snage u kulturi društva; Yves Guyot: Une lettre de S. E. Yves Guyot au Directeur du »Bankarstvo«; Dr. Vidan O. Blagojević: Nefinansijske odredbe u zakonu o budžetskim dvanajstinama za avgust-novembar 1925.; Josip Selak: Gledište industrije na našu finansijsku politiku; Dušan N. Leticia: Iz oblasti neposrednih poreza; Ernest Grünwald: Hrvatska privreda i naša finansijska politika; Milan Krešić: U potrazi za ispravnom cijenom; Konstantin I. Dožudić: Finansijska politika dra. Milana M. Stojadinovića i njeno sprovođenje; Dr. Radoslav Pipuš: Naša finansijska politika; Dr. Blagoje Bojadžijević: Agrarna reforma i unutrašnja kolonizacija; Dr. Pavao Fröhlich: Finansijska politika vlade i naši gradovi; V. Robiček: Iz oblasti posrednih poreza; Dr. Fran Černe: Regulativne hranilnice v Sloveniji; M. D. Janković: Naša finansijska politika; Prof. Bran. B. Todorović: Ponuda zajma beogradske opštine od strane američkih kapitalista; I. Aleksandrović: Reč dve o našem monopolu duvana; Jovan T. Mihajlović: Privredne krize; Prof. Stevo Ostermann: Naš saobraćaj i naš jadranski problem; Dragotin Hribar: Aktuelni jadranski problemi; Dr. Nikola Stojanović: Anketa o finansijskoj politici kraljev. vlade; Svetozar Milinović: Anketa o finansijskoj politici kraljev. vlade; Jaques Reiss: Anketa o finansijskoj politici kraljev. vlade; Aladar Merklér: Anketa o finansijskoj politici kraljev. vlade; Milan Juzbašić: Anketa o finansijskoj politici kraljev. vlade; Feliks Fischer: Anketa o finansijskoj politici kraljev. vlade; Etbin Bežek: Anketa o finansijskoj politici kraljev. vlade; Statistički podaci o finansijskom stanju Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca; Naš ministar finansije u ogledalu štane štampe, te kroniku i brojne druge vijesti.

Ljubljanska borza.

V ponedeljek, 5. oktobra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 81, bl. 85; Loterijska državnna renta za vojno škodo den. 362, bl. 367; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 25; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 25; Celjska posojilnica d. d., Celje bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 223, bl. 240; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 105; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 1000, bl. 1010; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in li-varne d. d., Ljubljana den. 125, bl. 126, zaklj. 125; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 362, bl. 368; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120, bl. 221, zaklj. 120; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 36, bl. 38; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180; »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 115, bl. 150.

Blago: Late: 25/50, 30/50, monte, fco meja bl. 550; breza, od 10—30 cm, fco meja bl. 400; hrastova drva, suha, fco naklad. post. 5 vag., den. 17.50 bl. 17.50, zaklj. 17.50; pšenica domača, fco Ljubljana den. 255; korusa stara, par. srem-ska post. 1 vag., den. 182.50, bl. 185, zaklj. 182.50; korusa nova, sušena, par. srem-ska post. den. 162.50; korusa nova, sušena, par. bosanska post. bl. 170; korusa nova, nov., par. slavonska post. bl. 140; korusa v storžih, par. slavonske postaje 1 vag., den. 70, bl. 70, zaklj. 70; oves slavonski, par. Ljubljana 1 vag., den. 190, bl. 190, zaklj. 190; fižol ribničar, fco Ljubljana den. 325; fižol pepehičar, fco Ljubljana den. 350; fižol mandolon, fco Ljubljana den. 300; fižol rjav, b/n, par. slav. post. bl. 220.

TRŽNA POROČILA.

Ljubljanski trg. Na vozovih se je čez teden pripeljalo mnogo krompirja, vendar je cena dokaj visoka: 1 do 1.25 Din za 1 kg. Sadja je obilo, zlasti jabolka, manj hrušk, kaže pa, da bo pomanjkanje oreh, ker se jih le malo prinese na trg. Prodaja se tudi že domače grozdje, največ Izabela. Cena zelja se je znižala za 50 par pri kilogramu ter tudi kruhu 50 par pri kilogramu. Perutnine je bilo dovolj, vendar pa je bila precej draga. Pomanjkanja jajc ni več, a se je cena ustalila za 3.50 Din za par. Prodalo se je več divjih zajcev, ki so jih pustili prodati na trgu lovci. Cene ribam so ostale iste in jih pripeljejo že več na trg, manj pa rakov. — Govedina: v mesnicah po mestu 16 do 19, na trgu 15 do 18. 1 kg jezika 18 do 19, pljuč 9 do 10, vampov 6 do 8, jeter, ledic, možganov 18 do 19, loja 7.50 do 10, 1 kg teletine 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, 1 kg svinjine 20 do 27.50, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 27.50, glave 7.50, parkljev 5, trebušne slanice 25 do 26, ribe in sala 28.50 do 30, mešane slanice 28, slanice kranjskih prašičev 22.50 do 25, slanice na debelo 29, masti 30 do 31, šunke 35 do 37, prekajenega mesa 30 do 35, prekajenih parkljev 12, prekajene glave 15, jezika 35, 1 kg koštrunovega mesa 14 do 15, kozličevine 20, 1 kg krakovskih in debrecinskih klobas 44, hrenovk, safalad in posebnih 35, svežih kranjskih 40, pol prekajenih 32 do 40, suhih 67, prekajene slanice 30 do 35. Perutnina: piščanec 15 do 30, kokoš 30 do 40, petelin 30 do 35, raca 25 do 35, pitana gos 10. Domač zajec 12 do 18, divji zajec 25 do 60, poljska jerebica 15 do 18, gozdna jerebica 25. Ribe: 1 kg krapa 26 do 32.50, šljajna 25 do 30, ščuke 25 do 30, postrvi 55 do 60, klina 13.50 do 15, mreže 17.50 do 20, pečenke 8 do 12.50. Liter mleka 2.50 do 3, 1 kg surovega masla 40, čajnega 55 do 60, masla 45, bohinskega sira 36, sirčka 9 do 10, eno jajce 1.50 do 1.75. Pijače: liter starega vina 14 do 24, čaša piva 3, vrček 4.25 do 4.50, steklenica 5 do 5.50. 1 kg belega kruha 5.75, črnega in rženega 4.75. Sadje: 1 kg luksurnih jabolk 7, jabolk I. vrste 5 do 6, II. vrste 3.50 do 4, III. vrste 2 do 3, luksurnih hrušk 10 do 12, hrušk I. vrste 7 do 8, II. vrste 5 do 6, III. vrste 2 do 4, ena limona 75 para do 1 Din, 1 kg svežih fig 10, kostaža 3, oreh 8 do 10, luščenih oreh 35, suhih češpelj 16 do 18, suhih hrušk 9 do 10, kuten 10, grozdja 6 do 14. Špecerijsko blago: 1 kg kave: Portoriko 64 do 76, Santos 52 do 56, Rio 45 do 50, pražene kave I. vrste 80 do 92, II. vrste

60 do 64, III. vrste 52 do 56, 1 kg kristalnega sladkorja 13.50, sladkorja v kockah 15.50, kavine primesi 20, riža 8 do 10, liter namiznega olja 22, jedilnega 20, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, 1 kg soli 4.50, celega popra 38, mletega 42, paprike 32 do 52, liter petroleja 7, 1 kg testenin 10 do 12, pralnega luga 3.50, čaja 75, kumna 16 do 17.50. Mlevski izdelki: 1 kg moka št. 0 5.25 do 5.50, št. 1 5, št. 2 4.50 do 4.75, št. 3 4 do 4.25, št. 5 4, št. 6 3 do 3.50, kaše 6, ješprenja 6 do 7, ješprenjka 10 do 14, otrobov 2.50, koruzne moka 3.50, koruznega zdroba 4.50, pšeničnega zdroba 6.50, azdove moka 7 do 9, ržene moka 4 do 4.50. Zito: 1 q pšenice 300 do 310, rži 275 do 300, ječmena 220 do 240, ovs 230 do 270, prosa 330, koruze 245, ajde 225 do 335, fižola 350 do 400, graha 400, leče 600. Kurivo: 1 q premoga 40 do 45, 1 m³ trdih drv 150 do 160, mehkih drv 100. Krma: 1 q sladkega sena 75, pol sladkega 50, kislega 40, slame 50. Zelenjava: 1 kg glavate solate in ajserice 5 do 7, radiča 10 do 12, zelja 50 do 75 par, rdečega zelja 2 do 2.50, kislega zelja 3, ohrova 1.50 do 2, karfiol 10 do 20, kolerab 6 do 7, kolerab podzemljic 75 par, špinače 6 do 7, paradiznikov 5 do 7, kumar 1.50 do 2, buč 1 do 1.50, fižola v stroju 5 do 7, čebule 1.75 do 2.50, česna 15, krompirja 1.25, repe 75 par, kisle repe 2.50, jurčkov 10 do 12.50, korenja 75 par do 4 Din, peteršilja in zelenjave za juho 7 do 8, pese 3, redkve 2 do 3, zelene paprike 14 do 15 Din.

Mariborski trg (3. oktobra 1925). Na trgu je bilo 45 s svinjskim mesom, 56 s krompirjem, zelenjavo in drugimi živili in 15 s sadjem naloženih vozov. Tudi drugače je bil trg prav dobro preskrbljen in obiskan. Slaninarji so prodajali svinjino po 20 do 30, slanino 25 do 30 in drob po 15, domači mesarji pa govedino po 10 do 15, teletino 12 do 17.50, svinjino 20, klobase 25 do 35, prekajeno meso 30 do 40, gnjat 40 do 50, drob 7 do 15 dinarjev za 1 kg. — Perutnine je bilo okoli 600 komadov. Cene so bile piščanec 15 do 25, večjim 30 do 75 dinarjev par, kokošim 30 do 60, gosem, racam, puranom mladim in starim 30 do 120, domačim zajcem 10 do 50, divjim zajcem 80 do 100 Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Krompir 4 do 5 Din mernik (7 in pol kilograma), oziroma 1.50 do 1.75 Din 1 kg, ali 1 Din kupček, solata 1 do 2.50 Din za 1 kg, glavata in endivija 0.25 do 1.50, kumarce 0.10 do 2, ohrovt 0.50 do 2, zeljate glave 0.50 do 2, buče 1 do 3, karfiola 2 do 10 Din komad, paradizniki 1.50

do 2.50, kislja repa 2, kislja zelje 3 do 3.50, trapistovski sir 25, ovčji sir 20 Din za 1 kg, čebula 1.50 do 4, česen 3 do 7 dinarjev venec, fižol (pasulji) 1 do 2.50 dinarja liter, umetno vzgojeni — specialiteta 1 Din kupček, jajca 1.50 do 2 Din komad, mleko 2.50 do 3, maslino olje 30 do 50, bučno olje 20 do 30, smetana 12 do 14 Din liter, med 30, maslo 44 do 48, kuhano 54 do 60 Din za 1 kg, jabolka 2 do 5, hruške 3 do 10, češplje 6 do 8, breskve 4 do 6, grozdje 6 do 10 Din za 1 kg, limone 1 do 1.75, melone 3 do 15 Din komad, sirček 1 do 8 Din hlebček. Kostanj 5 Din liter ali 7 Din 1 kg, pečni 6 do 7 Din liter. Cene koruzi, pšenici, ječmenu so bile kakor do sedaj. Cvetlice 1 do 8, z lončki vred 15 do 100 dinarjev komad. — Lončena in lesena roba 0.50—1.60, brezove metle 2 do 6, leseni mali ročni vozički 100 do 200 dinarjev komad. — Seno in slama. V sredo 30. septembra radi deževnega vremena ni bilo ne slame, ne sena na trgu, v soboto 3. oktobra so pa kmetje pripeljali 4 vozove sena in 2 voza slame na trg. Cene so bile senu 55 do 75, slami pa 50 Din za 100 kg.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 25 septembra 1925 se je pripeljalo 294 svinj, 2 kozi. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 60 do 100 Din; 7 do 9 tednov 140 do 200; 3 do 4 mesece 250 do 300; 5 do 7 mesecev 350 do 450; 8 do 10 mesecev 550 do 650; 1 leto stari 850 do 1000; 1 kg žive teže 12 do 14.50, 1 kg mrtve teže 15 do 18 Din. Prodalo se je 202 komada.

Sladkor. Kartel vzdržuje svoje cene. Ker pa je stopila dne 1. oktobra t. l. v veljavo nova železniška tarifa, je mogoče, da se bodo cene vsaj za nekatere kraje izpremenile, v skladu z novimi železniškimi tarifi.

Cene za plemenite metale v Parizu so bile 12. septembra t. l. (računajoč za 1 kg čistega metala) naslednje: zlato pri kupovini 14.250 fr., pri prodaji 14.800 fr.; srebro pri kupovini 495 fr., pri prodaji 550 fr.; platina pri kupovini 78.000 fr., pri prodaji 81.000 fr.; iridirana platina 25% 143.750 fr.; iridijum 320.000 fr.; srebrni nitrat 365 fr.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. oktobra t. l. ponudbe za dobavo železne in pocinkane pločevine, za dobavo 4000 kg firneža, za dobavo martinovega jekla, za dobavo ročajev in držajev za orodje; dne 16. ok-

tobra t. l. ponudbe za dobavo drobno zrnatega železa, za dobavo 20 komadov »Griffin« koles, za dobavo raznega usnja, za dobavo 8000 komadov gumbov (Heftknöpfe), do 20. oktobra t. l. ponudbe za dobavo inventarnih predmetov. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddeljenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 17. oktobra t. l. pri komandi vojnega okruha v Celju glede dobave 70.000 kilogramov sena. Dne 19. oktobra t. l. pri komandi vojnega okruha v Mariboru glede dobave 120.000 kg sena in 60.000 kilogramov slame. Dne 20. oktobra t. l. pri komandi mesta v Slovenski Bistrici glede dobave 100.000 kg sena. Dne 21. oktobra t. l. pri intendanturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 150.000 kg sena in 60.000 kilogramov slame. Dne 29. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 100 ton plinskega koksa, glede dobave 100 ton lesnega oglja ter glede dobave raznih lakov. Dne 29. oktobra t. l. pri odeljenju za mornarico v Zemunju glede dobave vodovodnega in instalacijskega materijala. Dne 29. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave mrežic za plinsko razsvetljavo in električnih žarnic ter glede dobave indigo-papirja, telegrafskih trakov in barv.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 9. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 1000 kg karbolineja; do 13. oktobra t. l. za dobavo vijajčnih spojk, za dobavo odlitkov in kovinskih odlitkov ter za dobavo 6000 kg bencina; do 16. oktobra t. l. za dobavo žičnikov s plošno glavo, za dobavo medenih cevi, za dobavo tehtnic, za dobavo jeklene pločevine ter za dobavo 3000 komadov »Rohrschellen«. Predmetni pogoji so na vpogled pri Ekonomskem oddeljenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 27. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 200 ton bukovega oglja ter glede dobave 50.000 kg jute. — Dne 28. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave smolnih bakelj, glede dobave materijala za čiščenje strojev in 1000 m rdečega platna za signalne zastave; — pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave materijala za glajenje (kristalni boraks, kolofonija, fero-ciankali, zmlata kreda za čiščenje, kreda v kosih, kristalna soda itd.) — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

**TISKARNA
MERKUR**

TRG. IND. D. D.
se priporoča cenj. tvrdkam
in društvom za naročila
KOLENDARJEV
-- ZA LETO 1926 --
v vsakovrstni obliki, eno-,
dvo- ali večbarvni tisk.
L-J-U-B-L-J-A-N-A
SIMON GREGORČIČEVA ULICA
TELEFON 552

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA
Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojavkam:

„GROM“

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Telefon interurban

štev. 454

Obavlja vse v to
stroko spadajoče
posle najhitreje in
pod najkulantnimi
pogoji.

Zastopniki družbe
spalnih voz
S. O. E.
za ekspresne
pošiljke.

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj
STOEWER-RECORD
Vrhunec sinomehanike.

Zastojstvo:

Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/L.
Originalne potrebščine za Opalograph (Fixat, Preservat).

**KJE SE
KUPI?**
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali
obitno rabo, svetlovno znanih znamk
Gritzner - Adler - Phönix.
Istotam posamezne dele za stroje in ko-
lesa, igle, olje, jermena, pnevmatika.
Pouk o vezenju na stroj brezplačen! —
Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Damske florigavice

v vseh barvah in vrstah od Din 18—
naprej, moške nogavice, dokolenke,
otročje nogavice, volna, bombaž, žepni
ročni, modni posovi, toaletne potrebščine,
ščetke za zobe, oblika in čevlje itd.
v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Josip Petelinc
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Na veliko! Na malo!

TISKARNA „MERKUR“
TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posejnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552